

3. Хомич В.І., С.В.Толочко. Професійна діяльність і українська мова : навчальний посібник для студентів стаціонарної та заочної форми навчання спеціальності: 208 Агроінженерія / Хомич В.І., С.В.Толочко. – Ніжин: Міланік, 2017. – 278 с.

4. Шевчук СВ., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. - 2-ге вид., виправ.ідоповнен. -К Алерта, 2011 -696 с.

Грабовецький Олександр

ст. викладач

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

м. Ніжин

ФЕРМЕР І ДЕРЖАВА: ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОЇ СПІВПРАЦІ

Дослідженню ролі фермерських господарств в аграрному секторі економіки України та виявленню шляхів подальшої оптимізації нормативної бази їх діяльності приділяли в різні роки свою увагу багато вітчизняних учених, насамперед В.З. Янчук, В.І. Семчик, А.М. Статівка, О.О. Погрібний, І.С. Сюйва, М.В. Шульга, М.С. Долинська, В.М. Єрмоленко, О.В. Гафурова, В.Ю. Уркевич.

Важливе значення для реалізації підприємницького потенціалу сільських територій має розвиток інституту сімейних фермерських господарств, які б прийшли на зміну особистим селянським господарствам. Правові передумови для цього створені Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про фермерське господарство» щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств» від 31.03.2016 р. №1067-19.

Закон передбачає, що господарська діяльність сімейного фермерського господарства повинна здійснюватися у статусі юридичної особи або фізичної-особи підприємця, за умови, що в його підприємницькій діяльності буде використовуватися лише праця членів господарства. Таке підприємство не тільки легалізує свій статус, але й отримує доступ до програм державної фінансової підтримки [5].

У сучасному вигляді така підтримка проявилась, наприклад, у формі Концепції розвитку фермерських господарств і сільськогосподарської кооперації на 2018–2020 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 р. № 664-р [3]. Цим документом уряд не просто констатує, що за останні 10 років кількість фермерських господарств, які мають в обробітку на праві власності та користування земельні ділянки загальною площею не більше 100 гектарів, скоротилася більше ніж на 20 відсотків, але й визнає, що однією з причин, що стримують розвиток фермерських господарств, є низький рівень можливостей щодо залучення фінансових ресурсів та інвестицій для функціонування і розвитку фермерських господарств.

Тому вже 24 жовтня 2018 року Кабінет Міністрів України своєю постановою № 911 вніс зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки розвитку фермерських господарств, який був затверджений постановою від 07.02.2018 № 106 [2].

Зокрема, новації обумовлені зняттям обмежень щодо розміру земельної ділянки фермерських господарств та збільшенням рівня доходу до 20 млн. гривень для участі у програмах. Порядок доповнено новими напрямками фінансової підтримки та спрощено умови участі в існуючих програмах державної підтримки.

Крім цього, змінами до Порядку розширено перелік банків, через які здійснюється підтримка, а також види напрямів для сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів (молочарський, м'ясний, овочевий, із заготівлі та переробки дикорослих ягід, грибів і рослин).

У частині здешевлення вартості закупленого насіння рослин вітчизняної селекції фермерам надано можливість закуповувати насіння як безпосередньо у суб'єктів насінництва, так і у їх офіційних представників, а компенсація вартості українського насіння збільшена вдвічі – до 60 тис. гривень.

Новоствореним фермерським господарствам у період їх становлення (перші три роки, але не раніше 1 січня 2016 р.) виділяється бюджетна субсидія на одиницю оброблюваних угідь (1 гектар), один раз виключно для провадження сільськогосподарської діяльності у розмірі 3000 гривень на 1 гектар, але не більше 60 000 гривень на одне фермерське господарство.

Фермерським господарствам (крім новостворених) у 2018 році виділяється бюджетна субсидія на одиницю оброблюваних угідь (1 гектар) у розмірі 5,5 прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня відповідного року, в розрахунку на одного члена фермерського господарства (який станом на 1 січня 2018 р. був та на період отримання бюджетної субсидії є членом фермерського господарства). Максимальний розмір бюджетної субсидії на одне господарство не може перевищувати 30 000 гривень [4].

Основна державна підтримка фермерських господарств здійснюється через Український державний фонд підтримки фермерських господарств, який є державною бюджетною установою та виконує функції з реалізації політики щодо фінансової підтримки становлення і розвитку фермерських господарств шляхом надання фінансової підтримки на поворотній основі із забезпеченням виконання зобов'язання щодо повернення бюджетних коштів [3].

На підставі визначеного Порядком пакета документів, отриманих від господарств, регіональні відділення фонду формують реєстри фермерських господарств і до 10 грудня передають їх до свого центрального відділення. Мінагрополітики на підставі узагальненого реєстру перераховує кошти до Укрдержфонду в межах обсягу відкритих бюджетних асигнувань, який у свою чергу перераховує кошти на поточні рахунки фермерських господарств.

На Чернігівщині, наприклад, нові напрямки державної підтримки будуть реалізовуватись через Чернігівське регіональне відділення Укрдержфонду [4].

Необхідність осучаснення офіційного статусу сільського населення, яке працює на своїй землі, потребує кардинального оновлення широкого пласту законодавства, і не лише аграрного. Таким детонатором може стати підписаний Президентом України ще 10 липня 2018 року Закон України «Про внесення змін

до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо стимулювання утворення та діяльності сімейних фермерських господарств». Ним вносяться зміни до Податкового кодексу України та законів України «Про фермерське господарство», «Про державну підтримку сільського господарства України», «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» [1]. Його реалізація забезпечить умови для створення сімейних фермерських господарств та виведення підприємницької діяльності в аграрному секторі з тіні, що сприятиме зростанню надходжень від сплати податків до місцевих бюджетів.

Аналізуючи напрями державної підтримки розвитку АПК, можна зробити висновок, що перспективи реалізації підприємницького потенціалу сільських територій значною мірою пов'язані із розвитком різних форм аграрного підприємництва, орієнтованого на виробництво малопоширених та нетрадиційних видів сільськогосподарської продукції. Відзначимо, що за достатнього підприємницького потенціалу малі форми господарювання на селі можуть трансформуватись у вищий рівень. Наприклад, особисте селянське господарство за досягнення більш високої результативності праці і залучення інших членів сім'ї може провести державну реєстрацію для отримання юридичного статусу сімейного фермерського господарства і вийти на комерційні засади роботи, окрім того, що й надалі зможе забезпечувати задоволення свої особистих потреб у продуктах сільського господарства [5].

Відповідно пріоритетом державної аграрної політики має стати підтримка фермерських господарств шляхом розвитку сільськогосподарської кооперації з метою підвищення ефективності їх господарської діяльності, формування партій сільськогосподарської продукції належного обсягу та якості, забезпечення технологічного процесу виробництва, просування продукції на ринок, підвищення рівня зайнятості шляхом розвитку трудомістких галузей сільського господарства [3].

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо стимулювання утворення та діяльності сімейних фермерських господарств: Закон України від 10.07.2018 № 2497-VIII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2018. – № 37. – Ст.276.

2. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки розвитку фермерських господарств: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 р. № 106 // Урядовий кур'єр. – 28.02.2018. – № 41.

3. Про схвалення Концепції розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018-2020 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 р. № 664-р // Урядовий кур'єр. – 10.10.2017. – № 190.

4. Розширено перелік дотацій для фермерів та спрощено умови їх участі у програмах // Офіційний веб-сайт Департаменту агропромислового розвитку, екології та природних ресурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://http://apk.cg.gov.ua/index.php?id=5826&tp=2&pg=>.

5. Крупа В.Р., Крупа О.М. Реалізація підприємницького потенціалу сільських територій: сучасні умови та перспективи // Ефективна економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.economy.nauka.com.ua/№6, 2018.

Донченко Марія

студентка

Грабовецький Олександр

старший викладач

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

м. Ніжин

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

Енергетична галузь будь-якої держави є фундаментом і важливою частиною національної економіки, що насамперед пов'язана з виробництвом та забезпеченням потреб суспільства і цієї держави в електричній та тепловій енергії. Беззаперечно, що на сучасному етапі розвитку людства саме електроенергетика є базисом та невід'ємною частиною не лише сучасного промислового виробництва, сільського господарства й науки, але й звичною та невід'ємною частиною нашого побуту.

Спеціальним законом, що має сприяти поширенню АДЕ/ВДЕ є Закон України «Про альтернативні джерела енергії» від 20.02.2003 р. № 555-IV44 (надалі також — Закон № 555-IV).

У ст. 2 Закону серед основних засад державної політики у сфері АДЕ проголошено:

- нарощування обсягів виробництва та споживання енергії, виробленої з альтернативних джерел, з метою економного витрачання традиційних паливно-енергетичних ресурсів та зменшення залежності України від їх імпорту шляхом реструктуризації виробництва і раціонального споживання енергії за рахунок збільшення частки енергії, виробленої з альтернативних джерел;

- додержання екологічної безпеки за рахунок зменшення негативного впливу на стан довкілля при створенні та експлуатації об'єктів альтернативної енергетики, а також при передачі, транспортуванні, постачанні, зберіганні та споживанні енергії, виробленої з альтернативних джерел;

- додержання безпеки для здоров'я людини на об'єктах альтернативної енергетики на всіх етапах виробництва, а також при передачі, транспортуванні, постачанні, зберіганні та споживанні енергії, виробленої з альтернативних джерел;

- додержання законодавства всіма суб'єктами відносин, пов'язаних з виробництвом, збереженням, транспортуванням, постачанням, передачею і споживанням енергії, виробленої з альтернативних джерел;